

Par patēriņa cenām 2026. gada aprīlī

Aprīlī inflācijas spiedienu uztur degvielas cenas, pārtikas cenām saglabājoties zemām

Aprīlī cenu dinamiku Latvijā galvenokārt noteica sezonai raksturīgais cenu pieaugums apģērbiem un apaviem un joprojām augstās degvielas cenas, savukārt kopējo cenu pieaugumu daļēji ierobežoja pakalpojumu cenu kritums un neliels pārtikas cenu samazinājums.

Saskaņā ar jaunākajiem Centrālās statistikas pārvaldes publicētiem datiem 2026. gada aprīlī, salīdzinot ar martu, patēriņa cenu līmenis pieauga par 0,6 %. Precēm tas pieauga par 1,0 %, bet pakalpojumiem samazinājās par 0,3 %.

Aprīlī patēriņa cenu līmenim tradicionāli raksturīgs mērens pieaugums, ko galvenokārt nosaka sezonālais cenu kāpums apģērbiem un apaviem. Arī šogad lielākā ietekme bija šai preču grupai, tomēr atšķirībā no iepriekšējiem gadiem būtiska ietekme saglabājās arī degvielas cenām, kas pēc straujā kāpuma martā joprojām atradās augstā līmenī. To lielā mērā noteica straujš naftas cenu pieaugums pasaules tirgū ģeopolitiskās spriedzes dēļ. Vienlaikus pakalpojumu cenas kopumā samazinājās, jo izmitināšanas pakalpojumu cenu kāpumu vairāk nekā kompensēja komplekso atpūtas pakalpojumu un pasažieru aviopārvadājumu cenu kritums. Kopējo cenu pieaugumu turpināja ierobežot arī mērenā pārtikas cenu dinamika – pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenu līmenis aprīlī samazinājās, un tas bija zemākais aprīļa rādītājs kopš 2018. gada.

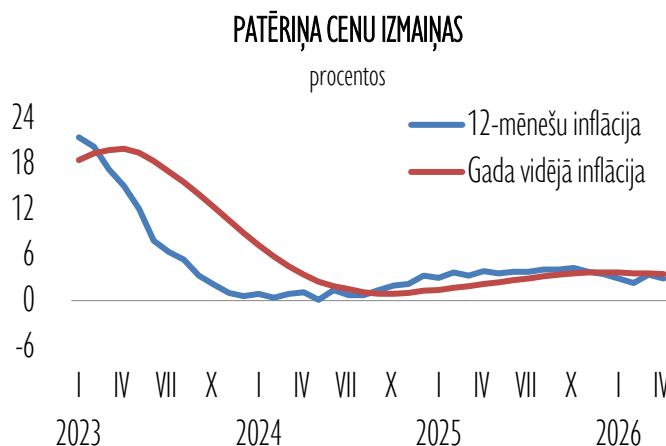
Zemo cenu grozā iekļauto preču cenas mēneša griezumā kopumā nedaudz pieauga, ko galvenokārt noteica cenu kāpums dārzeņu segmentā, sieram un cūkgaļai. Vienlaikus, salīdzinot ar 2025. gada maiju, tās joprojām ir sarukušas par 0,5 %. Kopumā pārtikas cenu dinamika liecina, ka memoranda iniciatīva joprojām palīdz mazināt spiedienu uz pārtikas inflāciju. To apstiprina arī Baltijas valstu salīdzinājums – kopš memoranda ieviešanas Latvijā kopējais patēriņa cenu pieaugums ir bijis mērenāks nekā kaimiņvalstīs, bet pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenas šajā periodā pat ir samazinājušās. Tajā pašā laikā Igaunijā un Lietuvā pārtikas cenas ir pieaugušas, kas norāda uz relatīvi zemāku cenu spiedienu Latvijā.

Vienlaikus jāatzīmē, ka ģeopolitiskā situācija Tuvajos Austrumos arī aprīlī saglabāja augstu nenoteiktību pasaules energoresursu tirgos. Lai gan mēneša gaitā Brent naftas cenas kļuva svārstīgākas un periodiski samazinājās, tās saglabājās būtiski augstākas nekā gada sākumā. Tas turpināja uzturēt augstu degvielas cenu līmeni Latvijā un radīja papildu izmaksu spiedienu transporta, loģistikas un atsevišķās pakalpojumu nozarēs. Ņemot vērā, ka energoresursu cenu ietekme ekonomikā parasti izpaužas pakāpeniski, tuvākajos mēnešos joprojām iespējama tālāka izmaksu pārnese uz citām preču un pakalpojumu grupām.

Preču sektorā lielākā palielinošā ietekme aprīlī bija cenu kāpumam apģērbiem un apaviem. Cenas šajā grupā pieauga par 7,5 %, kas kopējo patēriņa cenu līmeni palielināja par 0,4 procentpunktiem. Aprīlī, līdzīgi kā citus gadus, pēc ziemas izpārdošanu beigām tirdzniecībā aktīvi ienāca jaunās pavasara–vasaras sezonas kolekcijas. Vienlaikus šogad cenu pieaugums apģērbiem un apaviem bija mērenāks nekā iepriekšējos divos gados.

Būtiska palielinošā ietekme saglabājās arī degvielas cenām, kas aprīlī pieauga par 8,7 %, kopējo patēriņa cenu līmeni palielinot par 0,4 procentpunktiem. Gan dīzeļdegvielas, gan benzīna cenu kāpumi bija līdzīgi, bet lielāka ietekme bija dīzeļdegvielas cenu pieaugumam.

Pasaules naftas tirgū aprīlī Brent naftas cena mēneša laikā kopumā palielinājās par aptuveni 3 %, tomēr mēneša gaitā bija vērojamas krasas cenu svārstības. Cenu dinamiku galvenokārt noteica militārā

konflikta attīstība Tuvajos Austrumos, bažas par ilgstošiem piegādes traucējumiem un ierobežota kuģošanas plūsma caur Hormuza šaurumu. Mēneša sākumā cenas strauji pieauga, Brent cenai sasniedzot 110 ASV dolārus par barelu, bet vēlāk tās samazinājās, pieaugot cerībām uz pamieru un sarunu atsākšanu starp ASV un Irānu. Tomēr piegāžu situācija saglabājās nestabila, un mēneša beigās cenas atkal pieauga līdz augstākajam līmenim kopš 2022. gada vidus. To noteica ieilgušās nesaskaņas sarunās, faktiski ierobežotā kuģošana Hormuza šaurumā un bažas par ilgstošu globālā naftas piedāvājuma samazinājumu.

Lielākā samazinošā ietekme aprīlī bija pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenu kritumam – par 0,2 %, kas kopējo patēriņa cenu līmeni samazināja par 0,05 procentpunktiem. Cenu samazinājumu galvenokārt noteica sviesta, svaigu augļu un žāvētas, sālītas vai kūpinātas gaļas cenu kritums. Savukārt būtiskākā palielinošā ietekme bija cenu kāpumam svaigiem dārzeņiem, sieram un cūkgaļai.

Pārtikas produktu cenas pasaulē aprīlī turpināja pieaugt trešo mēnesi pēc kārtas – par 1,6 %, un bija par 2,0 % augstākas nekā pirms gada. Kopējo cenu kāpumu noteica augu eļļu, gaļas un graudaugu cenu pieaugums, kas pārsniedza cukura un piena produktu cenu kritumu. Visstraujāk aprīlī pieauga augu eļļu cenas, sasniedzot augstāko līmeni kopš 2022. gada jūlija. Cenu kāpumu veicināja augstākas naftas cenas, pieprasījums biodegvielas ražošanai un piedāvājuma ierobežojumi atsevišķos reģionos. Gaļas cenas sasniedza jaunu vēsturiski augstāko līmeni, galvenokārt liellopu un cūkgaļas sadārdzināšanās dēļ. Graudaugu cenas pieauga mēreni – kviešu cenas ietekmēja sausuma riski ASV un Austrālijā, kā arī augstās mēslojuma izmaksas, savukārt kukurūzas cenas kāpa sezonāli ierobežotāka piedāvājuma un stabila etanola pieprasījuma dēļ. Piena produktu cenas samazinājās, galvenokārt sviesta un siera cenu krituma dēļ, ko noteica bagātīgs piena piedāvājums Eiropā un Okeānijā. Cukura cenas samazinājās, uzlabojoties ražošanas perspektīvām galvenajās ražotājvalstīs un sākoties jaunajai ražai Brazīlijā.

Pakalpojumu cenas aprīlī kopumā samazinājās par 0,3 %, kas kopējo patēriņa cenu līmeni samazināja par 0,1 procentpunktu. Pakalpojumu cenu dinamiku lielā mērā noteica sezonālas svārstības ceļošanas un atpūtas segmentos. Lielāko samazinošo ietekmi radīja komplekso atpūtas pakalpojumu un pasažieru aviopārvadājumu cenu kritums pēc straujā kāpuma martā, mazinoties pieprasījumam pēc pavasara brīvlaika un svētku perioda. Vienlaikus lielākā palielinošā ietekme bija izmitināšanas pakalpojumu cenu kāpumam, ko veicināja aktīvākas tūrisma un ceļošanas aktivitātes, sākoties pavasara sezonai.

Citās preču un pakalpojumu grupās cenu svārstības aizvadītajā mēnesī kopējo cenu līmeni būtiski neietekmēja.

2026. gada aprīlī, salīdzinot ar iepriekšējā gada aprīli, patēriņa cenas pieauga par 2,9 %. Gada vidējā inflācija bija 3,5 %.

Arī turpmāk cenu izmaiņas Latvijā lielā mērā noteiks energoresursu un pārtikas cenu svārstības pasaules tirgos, kā arī ģeopolitiskās norises un pasaules ekonomikas attīstība. Vienlaikus inflāciju Latvijā turpinās ietekmēt piedāvājuma puses faktori – nodokļu un regulēto tarifu pārskatīšana, kā arī pieprasījuma puse, ko veicina atalgojuma pieaugums. Ņemot vērā augsto nenoteiktību energoresursu tirgos un iespējamo izmaksu pārnesei uz citām nozarēm, 2026. gadā vidējā gada inflācija Latvijā varētu būt 3-4 % robežās.